Написав admin
Четвер, 01 жовтня 2020, 12:35 -

7 жовтня – День дій за гідну працю 

Президія Федерації профспілок України прийняла постанову «Про заходи до Всесвітнього дня дій за гідну працю та Міжнародного дня боротьби з бідністю».
7 жовтня 2020 року традиційно, втринадцяте, профспілки різних країн світу відзначатимуть Всесвітній день дій за гідну працю, встановлений у 2008 році за ініціативою Міжнародної конфедерації профспілок, а 17 жовтня - Міжнародний день боротьби з бідністю, запроваджений ООН ще у 1992 році. У цьому році відзначення Всесвітнього дня дій за гідну працю та Міжнародного дня боротьби з бідністю проходитиме на фоні соціально-економічної кризи, спричиненої пандемією COVID-19, наслідки якої негативно вплинули на здоров'я, зайнятість, доходи населення, стан економіки в цілому у всьому світі.
В цих умовах роботодавці частіше вдаються до порушень трудових прав працівників. Україна не стала винятком. Унаслідок відсутності ефективних економічних механізмів підтримки як роботодавців, так і працівників, ситуація на ринку праці та з дотриманням трудових прав працівників з кожним наступним днем карантину ускладнюється: заради збереження бізнесу роботодавці відправляють своїх працівників у примусові відпустки без збереження заробітної плати, затримують виплату зарплат, проводять звільнення та скорочення працівників, тощо. Так, за даними Державного центру зайнятості, станом на 08.09.2020 за період карантину статус безробітного отримали 461 тис. осіб, всього ж у Центрі зареєстровано 459,2 тис. осіб. Щоденний обсяг реєстрації в середньому складає 2,5 тис. осіб на день.

Водночас запровадження карантинних обмежень спричинило падіння у квітні ц.р. середньої заробітної плати на 8,9% та уповільнило її зростання надалі. Лише протягом червня - липня 2020 року вдалося досягти її докарантинного рівня (11804 грн), але в перерахунку на євро середня зарплата знизилася до 378 євро (з 404 євро у лютому ц.р.). Актуальною залишається і проблема заборгованості з виплати заробітної плати, яка, за даними Держстату, за 4 місяці карантину зросла на 14,7% та станом на 01.08.2020 сягнула 3400,5 млн грн. Рівень бідності у І кварталі ц.р. склав 43,8%, істотно збільшившись проти відповідного періоду минулого року. Соціально-економічна криза, спричинена пандемією COVID-19, висвітила не тільки проблеми зайнятості, а й належного захисту працівників від інфекційних захворювань і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), проблеми суттєвого погіршення умов праці, невиконання заходів з

безпеки праці, незадовільного їх фінансування. Суттєво знизився і рівень соціального захисту працівників, які постраждали внаслідок нещасних випадків або інфікування на робочих місцях, особливо такої вразливої категорії, як медичні працівники.
На сьогодні в Україні найвищий рівень інфікованих SARS-CoV-2 серед медперсоналу (майже 20% усіх інфікованих, тобто кожен 5-й інфікований - працівник медичного закладу). Серед майже 11 тис. медпрацівників, які захворіли на COVID-19 внаслідок гострого інфікування під час виконання своїх посадових обов'язків, лише для 6% підтверджено право на відшкодування заподіяної шкоди здоров'ю і працездатності за рахунок Фонду соціального страхування. Всі інші медпрацівники позбавлені цього права і вимушені лікуватися своїм коштом, що порушує їх конституційні права, ще більше погіршує і так складне економічне становище.
Розслідування випадків гострого інфікування під час роботи серед працівників інших професій, зокрема соціальної сфери, освіти, правоохоронних органів, у яких є підвищений ризик інфікування при виконанні своїх трудових обов'язків, на сьогодні не передбачено чинним законодавством. Почастішали страйки працівників, зокрема гірничодобувної та металургійної промисловості, через погіршення умов праці, виникнення виробничих ситуацій небезпечних для їх життя і здоров'я, неналежного їх захисту, позбавлення права на пільги і компенсаціїза важкі та шкідливі умови праці.
Особливо криза COVID-19 висвітила вразливість тих, хто вимушений працювати неофіційно, заробляти на засоби для існування без гарантій і належного захисту.
Водночас на період введення карантину з березня 2020 року було встановлено мораторій на проведення заходів державного нагляду за додержанням роботодавцями законодавства про працю і охорону праці, що суттєво вплинуло на погіршення стану безпеки та умов праці. І тільки у червні 2020 року, після пом'якшення карантинних заходів, інспектори праці за дорученням Уряду продовжили інформаційну роботу з роботодавцями щодо недопущення використання незадекларованої праці та дотримання стандартів безпечної праці. Крім того, на виконання доручення Кабінету Міністрів України з 1 вересня 2020 року Держпраці починає масштабну інспекційну кампанію з виявлення неоформлених працівників за участю та сприяння інших органів влади (Державної податкової служби, Пенсійного фонду, центрів зайнятості, органів місцевого самоврядування, Національної поліції тощо).
Подолання наслідків кризи, створення потенціалу протидії майбутнім кризам - у центрі уваги і Міжнародної конфедерації профспілок, яка оголосила центральною темою заходів у Всесвітній день дій за гідну працю «Новий соціальний договір заради відновлення та посилення потенціалу протидії». Профспілки переконані, що новий соціальний договір має вирішальне значення для визначення шляхів відновлення країни від наслідків COVID-19, а також для побудови економіки спільного процвітання та стійкості.
Цього року Всесвітній день дій за гідну праці збігається з ювілейною датою - 30-річчям з дня утворення Федерації профспілок України. Особливістю відзначення цьогорічних міжнародних днів є те, що через ризик поширення вірусу чимало заходів відбудуться онлайн з використанням сучасних технологій та у соціальних мережах.